

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

Crisa.

Starea politică de-a noi sau cum se zice, crisa ocârmuirii și a țării încă nu e deslegată, dar' săptămâna trecută s'a întâmplat cu privire la starea dela noi un lucru de foarte mare însemnătate.

Cum știut este crisa s'a născut de acolo, că deputații din opoziție au împedat votarea bugetului și a contingentului de recruți, până-ce nu li-se vor împlini cererile în privința armatei, anume comandă ungurească în Ungaria, steaguri ungurești etc.

În urma acestor stări a abzis ministerul Széll și acum ministerul Khuen-Héderváry, fiind acest din urmă însărcinat a sta încă provisor în fruntea țării ca prim-ministru până la altă rînduială.

Maiestatea Sa a fost luna aceasta în Pesta și, pentru a pune capăt stărilor nesănătoase, a ascultat părerile fruntașilor politici, dar' cu toate aceste crisa nu s'a putut rezolva.

Din pricina acestor stări și a ascultărilor fruntașilor, Monarchul n'a putut merge la manevrele dela Lipova, a mers însă acum la marile manevre din Galiția. Aici s'a întâmplat lucrul însemnat, despre care am pomenit mai sus.

La încheierea manevrelor Maiestatea Sa a adresat armatei următorul

Ordin de zi:

Afaceri de stat importante m'au reținut, de n'am putut, după-cum aș fi dorit atât de mult, să iau parte la manevrele din acest an ale corpului 7 și 12 de armată.

Însărcinând pe Alteța Sa imperială și regală, domnul Arhiduce și general de cavalerie Francisc Ferdinand ca să mă suplinească, din rapoartele sale am avut neconținut cunoștință despre cursul manevrelor și am avut mulțumirea, la care mă așteptam, de-a auzi dela Alteța Sa numai laudă și recunoștință despre starea generală și operațiunile atât a celor două corpuri de armată, cât și ale detașamentelor mai mari de honvezime cari fură trimise acolo.

La manevrele mari ale cavaleriei din Galiția, fiind Insu'mi de față, din nou m'am putut convinge despre dispozițiile lor instructive, despre conducere și executare, precum și despre escelenta stare și eminenta capabilitate de serviciu a tuturor trupelor, cari au luat parte la aceste manevre.

Cu cât este mai justificată părerea favorabilă a Mea despre valoarea militară, despre serviciile devotate și despre cooperarea armonică a tuturor părților din armata Mea, cu atât mai mult trebuie, și cu atât mai mult vreau a-i susține actualele ei instituțiuni dovedite ca bune.

Să aștepte cu deosebire armata Mea, — a cărei organizare solidă, tendințele unilaterale cari ignorează înalte probleme, ce trebuie să le îndeplinească armata spre binele ambelor teritorii ale Monarchiei n'ar face, decât să o slăbească, — că nici-odată nu voi renunța la acele drepturi și îndreptățiri cari sînt garantate supremului șef al ei. Să-mi rămână armata comună și unitară, așa cum este ea acum, constituind o forță puternică spre apărarea

monarchiei austro-ungare împotriva oricărui dușman.

Credincioasă jurământului meu, întreaga mea putere armată va înainta pe calea îndeplinirii serioase a datoriei sale, pătunsă de acel spirit al concordanței și armoniei, care respectează ori-ce particularitate națională și rezolvă ori-ce contradicție, utilizând calitățile deosebite ale fiecărei naționalități spre binele întregului celui mare.

Dat în Chlopy, Sept. 16, 1903.

Francisc Iosif m. p.

*

Cum se vede din acest ordin, și anume din unele părți ale lui, el este un răspuns dat cererilor îngâmfate ale opoziției maghiare. Se spune în el, că Maj Sa va ținea la instituțiile de până aci ale armatei, va să zică nu-i vorbă de schimbări, și că armata are să rămâie comună și unitară, adică nu e vorba de limba de comandă ungurească și de alte lucruri, cari ar împărți în două armata comună ș. a.

Politicii unguri, dar' îndeosebi opoziționali cu capul înfumurat, credeau, că fiind Viena strîmtoată, li-se vor îndeplini cererile. De aceea ordinul de zi dat din Chlopy, a căzut ca o bombă, sfărîmînd nădejile exagerate ale compatrioților noștri. Fruntașii au început a se sfătui, foile a scrie de tot aspru, cu deosebire cele opoziționale, numind ordinul de zi un atentat contra națiunii maghiare etc. Mult le-a necăjit pe foi și espresia de naționalități din ordin, că adică cum despre națiunea maghiară nu se pomeneste nimic deosebit și Maghiarii sînt considerați

FOIȚA.

Luna.

Tradiție populară, comunicată de Ioan Radu.

Între frumoasele comune aflătoare pe valea Arieșului este și comuna Luna-de-Arieș. Luna numără la 1500 suflete și este curat românească, afară de vre-o 5 familii. Prin mijlocul comunei este drum de țeară, pe lângă care se află cele mai frumoase case. Oamenii se ocupă numai cu lucrarea pămîntului, avînd comuna un teritoriu plan și roditor.

În puține cuvinte voesc a spune de unde își are numele Luna, după spusurile lor vre-o 2—3 bătrâni, cari mai susțin încă tradiția despre numele comunii. Înainte cu vre-o patru-cinci sute de ani — așa spun ei — comuna se afla pe partea stîngă a Arieșului, la poalele unei coaste mai mici și avea numele de Turdălaca. Satul era într'adevăr mic și era espus esundărilor. Între oamenii comunei era unul pleșug, despre care ziceau,

că are luna în cap. Acest om a trecut Arieșul și pe o vale mai mică — care se varsă de-a dreptul în Arieș — și-a făcut o morișcă de măcinat. Oamenii adese veneau la morișca aceea să macine și ziceau: Unde mergi frate? La moară, la luna — adică la omul cu luna în cap. Văzînd oamenii, că acest om nu este espus esundărilor, azi s'a mutat unul, mîne altul și așa s'a mutat întreg satul pe malul drept al Arieșului. Astfel formându-se comuna, s'a numit Luna și fiindcă este foarte aproape de Arieș se numește Luna de-Arieș. Așa spune tradiția.

Țiganul.

(Urmare și fine).

Mai totdeauna, când luna era plină, se deștepta în miezul nopții; mergea fără să știe până la scorbura unui bătrîn copac; întindea mîna ca un schelet, lua vioara ascunsă de el acolo, se pirona pe loc și începea să cânte.

Cîntec de geniu desevîrșit, pe o cadență nemăsurată de alți maeștri, cu pauzele

împlinite de suspinele artistului cu acorduri de sunete depărtate, neîmperechiate de altă minte și cu tonuri așa de rugătoare, că se mînau când cu al m'erlei care chiamă, când cu al rîndunelei stinghere.

Era un cîntec nou și ne mai auzit de nimeni, cîntec nestrîns în fiare de regulele artei și cîntat pentru a nu fi ascultat de nimeni.

Furtuna fusese groasnică. Tunetele și lumina fulgerilor speriasc de tot pe țiganii din sălaș și vîntul arborilor pădurei, la suflarea vîntului, îi înmărmurea.

De câte ori bătea vîntul mai ușor, par'că s'auzea sunetele străine a coardelor nenorocitului Costache. Și până să nu înceapă furtuna, pe când luna încă se mai arăta din când în când printre norii negri și furioși, cu tunetele ce rîsunau surd în depărtare, par'că venea câte odată și câte un sunet de vioară, trist, de tot trist și pierdut.

De grab însă tunetele bubuiră deasupra sălașului; fulgerele despicau norii cu iuțea și trăsnetele se auzeau spre pădure. Corturile

numai de naționalități, ca Românii, Sașii, Slovaci etc.

Acum se naște întrebarea, că oare faptul acesta va înlesni deslegarea cri sei ori o va îngreua? Aceasta acum nu se știe. Una însă e sigur, că Maiestatea Sa nu-și poate schimba cuvântul, așa că ar trebui să fie îngăduitori corifeii maghiari.

Deocamdată lupta și frământările se fac în două locuri, în Pesta și Viena.

În Pesta e mare fierberea între deputați și alți politici. Clubul liberal (gubernamental) a convocat pe deputați la o conferință pe Mercuri dimineața la 10 ore, ear' clubul independent a avut o conferință Marți. Dieta e convocată pe Joi, ca să ia poziție în afacere.

În Viena a fost chemat prim-ministrul Khuen-Héderváry și până Marți a fost primit de mai multe ori în audiență la Maiestatea Sa. Asemenea au fost primiți în audiență și alți bărbați fruntași austriaci, cum prim-ministrul Körber, Goluchovsky etc.

Ce s'a hotărât și pus la cale în aceste audiențe, nu se știe încă. Se zice, că Maiestatea Sa nici nu voiește să audă de limba de comandă maghiară, dar' cu toate acestea se spune, că s'ar fi aflat un mod de împăcare care va liniști cel puțin partidul liberal. Una se afirmă cu siguranță, că Maiestatea Sa nu va veni în curând la Pesta și aceasta e de crezut.

Așa stau lucrurile; ele sunt foarte încurcate și situația încordată. De aceea ne putem aștepta la lucruri deosebite, tulburări în Pesta și alte orașe ungurești, eventual disolvarea dietei și alegeri noue.

*

Știrile mai nouă vestesc, că Maiestatea Sa a încredințat cu formarea cabinetului de nou pe Khuen-Héderváry. El a sosit Mercuri la Pesta și Joi s'a prezentat în dietă.

Despre ședința de Joi a dietei, așteptată cu încordare, ne a sosit știre la încheierea foii. Ședința a fost foarte sgomotoasă. La intrarea lui Khuen

fură smulse și dărăpămate. Bieții țigani de nevoie și de frică, zăcură nemșcați sub cercele corturilor ce le căzuse în spinare până dimineața când, luminându-se bine, abia îndrăsniră să se miște. Toți alergară prin pădure după lemne să-și întărească corturile.

Era o dimineață de vară senină și limpede. Aerul părea spălat de ploaia torențială, ce căzuse noaptea în timpul furtunii. Arborii pădurii par'că se odihneau după o luptă uriașă; crăci mari atârnav încă verzi lângă unii, ear' alții erau doborâți de tot.

Doi copii se apropiară cu spaimă de bătrânul anin despăcat în două de trăsnet, când de odată țipară din toate puterile, fugind: vëzuseră pe Costache, zăcând sub aninul trăsnet.

Așa sfinși copilul vătavului și țiganii chibzuiră, că Costache când cânta strigoaielor, sufletul lui a fost luat de ele în puterea vijeliei.

N. Bălănescu.

kossuthiștii au strigat: »Trăiască constituția«.

Deputatul Kossuth vorbind a zis că regele e încunjurat de sftnici răi. Mare larmă s'a făcut, când a vorbit Khuen. Kossuthistul Barabás a strigat vorbe vătămătoare la adresa M. Sale. Dieta n'a luat hotăriri și s'a amînat până la alcătuirea noului minister.

Procesele de presă și de »agitație« contra noastră nu mai au sfinșit.

Un nou proces de agitație s'a pornit împotriva dlui protopop din Ciomacoz (Bihor) Lazar Iernea. În 15 l. c a fost ascultat la judele de instrucție. Apărător va fi dl Dr. G. Tripon, adv. în Bistrița.

Alt proces s'a pornit împotriva dlui Vasile E. Moldovan, redactor, pentru articolii »Din trecutul nostru«, publicați în »Foaia Poporului«. Apărător va fi dl Dr. Valer Moldovan, adv. în Turda.

Marți, în 22 l. c. era să se pertracteze în Cluj procesul de presă intentat dlui Victor Lazăr, dar' s'a amînat.

Impăratul Germaniei în Viena. Wilhelm II. împăratul Germaniei, a venit sêptemăra trecută la vênat în Ungaria, apoi la dorința monarhului nostru a mers la Viena, Vineri în 18 l. c. În Viena i s'a făcut o primire strălucită. Visita are însemnătate politică, ceea-ce se vede de acolo, că împreună cu împăratul a sosit la Viena și cancelarul împărației germane, contele Bülow. Sê scrie din Viena, că cei doi domnitori și ministri lor au discutat cu deosebire starea atât de critică din Macedonia.

Congresul național-bisericesc. Escel. Sa arhiepiscopul și metropolitul Metianu a convocat congresul național-bisericesc al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria pe Mercuri 1/14 Oct. c în Sibiu. Congresul se va deschide în biserica parochială din suburbiul Iosefin.

Bun sosit. Iubiții nostri colegi, d-nii Andreiu Balteș și Victor Lazăr vor ieși zilele aceste din temnițele ungurești.

Dl Andreiu Balteș a stat doi ani în temnița din Cluj, osândit ca redactor al »Tribunei«, și iese în 27 l. c.

Dl Victor Lazăr e închis de 5 luni în Seghedin pentru broșura »Darul de Paște« și va fi eliberat în 1 Oct. c. Amândoi vin la Sibiu. Le zicem: Bun sosit!

Parlamentul austriac a fost convocat și s'a întrunit Mercuri în 23 l. c. Sê afirmă, că parlamentul nu va ținea decât 3-4 ședințe, în cari sê va ocupa cu situația politică, dar' în deosebi cu afacerea recrutării.

Adunare comitatensă. Adunarea sau cum sê mai zice, congregația de toamnă a comitatului Sibiu sê va ținea în 5 Oct. c. la 9 ore a. m.

În adunarea aceasta ca primele obiecte sê vor pertracta bugetele comitatului amintite mai la vale. Pentru dotarea fondurilor și scopurilor amintite în ordinea zilei sub punc-

tele 2, 5 și 6 sê proiectează repartizare de dări comitatense în mărimea precisată în punctele amintite.

Obiectele de pertractat sânt:

Preliminariul speselor de administrație ale comitatului pentru anul 1904.

Preliminariul fondului economic pentru anul 1904 și propunere pentru repartizarea unui arunc comitatens în mărime de 1 $\frac{1}{4}$ % pentru dotarea acestui fond pentru anul 1904.

Preliminariul economiei agricole de model pentru anul 1904

Preliminariul fondului de clădire a edificiului comitatens pentru anul 1904.

Repartizarea unui arunc de 1 $\frac{3}{4}$ % pentru fondul de dispozițiune pro 1904 și bugetul acestui fond pro 1904.

Preliminariul despre fondul împrumutului pentru procurarea acțiilor de prioritate ale căii ferate pro 1904 și propunere pentru repartizarea unui arunc de 9%.

Membrii români ai congregației sânt rugați a sê presenta la aceasta adunare în număr cât sê poate de mare.

DIN LUME.

Anglia.

Din Londra a venit știrea, că Chamberlain, ministrul coloniilor, împreună cu alți doi ministri, a abzis din postul seu. Chamberlain a fost cel mai aprig dușman al Burilor și din cauza aceasta era urgisit în Europa, dar' foarte popular în Anglia. Acuma însă 'și-a pierdut popularitatea din pricina reformelor, ce voia să introducă cu privire la comerțul cu coloniile, în privința vămii pe bucate, restrângerea comerțului liber etc. De urmaș al lui se amintește lordul Selborn și Milner.

Din Sêrbia.

Oficerii, cari au cerut pedepsirea colegilor lor, cari au ucis părechea regală, sânt dați în judecată. Pertractarea sê ține zilele aceste. Sê crede, că ei vor fi pedepsiți.

— Alegerile pentru scupcină au decurs în regulă și liniște. Au fost aleși 72 de radicali moderați, 61 independiști, 14 liberali și câte 1-2 din alte partide. Scupcina va fi convocată sêptemăna viitoare, când guvernul actual va abzice.

Din Macedonia.

Rescoala în Macedonia continuă, ciocnirile între bandele resculate și trupele turcești sânt zilnice, ear' în urma lor rămân oameni, femei și copii uciși cu sutele și sate făcute scrum.

Mai nou sê scrie din Sofia, că Turcii au aprins de nou o mulțime de sate în Macedonia. În satul Korikleri au ucis 45 de bărbați. În Teslepe au încuiat pe oamenii în case, cărora apoi le-au dat foc, încât oamenii au ars cu toții în lăuntru.

Locuitorii fug cu miile în Bulgaria. Numai în trei zile din urmă au sosit în orașul Burgas 10 mii de refugiați. Susținerea refugiaților face mari greutăți Bulgariei

De altcum lucrurile stau așa de rău, încât se crede, că un războiu între Turcia și Bulgaria e neîncunjurat. De credința aceasta sânt politiciii în Berlin și în alte părți. Știrile telegrafice cele mai nouă vestesc, că Bulgaria a pus pe picior de bătaie 30 de batalioane; asemenea își adună și Turcia toți soldații înspre Bulgaria.

O altă știre vestește, că Boris Sarafot, sufletul răscoalei, ar fi fost ucis; el a fost puscat de un soldat turc în o luptă aproape de Monastir. Soldatul 'i-a dus capul la Monastir, fiindcă pe capul lui guvernul turcesc a pus un premiu de 100 mii de franci.

Cu toate, că se zice, că răsculații și Bulgaria nu primesc ajutoare, aceasta se pare a nu fi adevărat, ceea ce se vede din cele împărtășite de »Tribuna liberală« din Galați. Aceasta foaie scrie între altele:

»Despre vaporul rusesc »Kneaz Gagarin« care duce petrolu de la Batum, aflăm din svon public și dăm știrea sub toată rezerva că în timpii din urmă transporta munițiuni de războiu, aduse din Rusia cu destinația pentru Bulgaria, pe cari le ducea odată cu gazul.

Acum 4 săptămâni când se zice că ar fi avut pe bord o mare cantitate de munițiuni, comandantul vasului a refuzat să 'i-se facă vizită de cătră guarzii vamali. Din această cauză dl locotenent-comandator, Poenar căpitanul portului, a pedepsit pe comandant cu suma de 500 lei.

În port acest svon formează obiect de discuție; oficial nu s'a confirmat nimic însă până acum, ear' agenția rusă desminte svonul ca neîntemeiat.

Esposiție de vite.

A 13-a esposiție de vite aranjată la 21 Septembrie n. c. de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu« în comuna Racovița, a adaus fondului de 20 bani, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, suma de cor.; 14,30, dăruită precum urmează: Familia parochului Florian, consistătoare din Valeriu Florian, paroch, Maria Florian, preoteasă, și copii Laura, Ovidiu, Felicia și Liviu, dela toți 1 cor.; Iosif Crișan, căpitan de pompieri, 50 bani; Victor Florian, notar, (Sadu), Petru Florian, notar, Porcești, văduva Ana Florian, preoteasă (Racovița), Irimie Roman, învățător pens. (Tălmăcel), David Ivan, proprietar, George Bobanga, proprietar, ambii din Racovița, D. Comșa, profesor, Romul Simu, inv. pens. (Sibiiu), fiecare câte 1 cor.; George Vasile propr., George Coman Ursu, curator bisericesc, Demetriu Klein, paroch, toți din Bradu, Toma Nedelcu, fost primar în Tălmăcel; Nicolae Fogoroș, econ. Andreiu Mărgineanu, comerciant, Ioan Vichendea, primar, (toți din Racovița), fiecare câte 50 bani; Nicolae Eft. Ursu, învățător (Bradu), d-na Ana Rusu n. Pop, (Noșlac), dela ambi câte 40 bani; George Dănilă, inv. pens., (Racovița), Toma Doican, paroch, (Sebeșul-infer.), fiecare câte 20 bani și Vic. Tordășianu, 10 bani.

Sfințire de biserici.

Escel. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan Mețianu, însoțit de o suită numeroasă, a plecat Vineri, săptămâna trecută din Sibiiu, pentru a face visitațiuni canonice și a îndeplini sfințirea bisericilor din parochiile de pe Murăș, Cuișdiu, Toplița și Idicel.

I. P. Sa a plecat Sâmbătă dimineața din M.-Oșorheiu cu trenul spre Reghin. Calea până la Reghin și de aici la Cuișd a fost o adevărată cale de triumf.

La toate gările poporul aștepta în număr mare și aclama pe Inaltul prelat. La Reghin s'a făcut o primire frumoasă. Escelenția Sa a fost salutat de proto-notarul comit. Erödsi și de protopresbiterul Șagău.

Duminecă s'a făcut sfințirea bisericeii din Cuișdiu, fiind de față o mare mulțime de popor, venit din depărtări.

Duminecă la ameazi I. P. S. Sa cu suita a plecat spre Toplița. Aici primirea a fost strălucită. O ceată de călăreți a întimpinat pe Inaltul prelat, ear' intrarea s'a făcut în sunetul treascurilor și al clopotelor dela toate bisericile. Luni s'a făcut sfințirea bisericeii, cu frumoase solemnități și fiind de față câteva mii de credincioși.

Marti s'a făcut visitațiune canonică în parochiile Meșterhaza și Polet, ear' Miercuri s'a făcut sfințirea bisericeii din Idicel-pădure.

La toate trei sfințirile I. P. S. a ținut cuvântări frumoase și pline de învățături pentru poporul credincios, care a avut mare bucurie și mângâiere, că a putut vedea și saluta pe Inaltul cap al bisericeii.

Frați Români!

Ne tragem originea dela glorioșii Romani. Originea noastră o cunosc toți bărbații cari judecă serios și cunosc istoria universală a popoarelor. Trecutul nostru are valoare istorică. Nu cunosc popor, care se fi avut trecut așa trist, ca și noi Români. Trecutul nostru a fost un riu de lacrimi și după atâta amar de pocăință avem drept de a spera într'un viitor mai senin, mai frumos, mai liniștit, mai fericit, dacă vom lucra cu toții din răzpuțeri cu curaj și însuflețire pentru binele și mărirea scumpului neam românesc.

Acelor iubiți țărani Români, cari ar jertfi cu drag pentru cauza sfântă românească, dar' nu știu calea esactă pe care se apuce, cu drag le dau aci următoarele povețe:

1. Atotputernicul și bunul D-zeu v'au lăsat pe acest pământ ca să trăiți ca *Români*; prin puterea naturii v'a dăruit cu frumoasă limbă românească, care e una din cele mai frumoase limbi de pe pământ. Deci fiți Români adevărați și de limba și legea strămoșească în veci nu vă lăpădați. Cine s'ar lăpăda de legea și limba mamii sale, n'aibă odihnă nici în mormânt.

2. Sprijiniți așezămintele culturale precum sunt: biserica, școala, tipografiile, însoțirile, teatrul român etc. fără de cari nu poate înainta un popor după-cum cere timpul de azi.

3. Fiți cu cinste și dragoste față de preoți și învățători, cari sunt conducătorii naturali ai poporului românesc și față de toți binevoitorii neamului românesc, cari lucră pentru înaintarea cauzei de obște.

4. Pământul strămoșesc îl apărați cu ori-ce preț, nu permiteți ca să fie rupt și răpit de oamenii fără D-zeu și fără lege, acest pământ moștenit dela moși-strămoși, care pentru dinșii era atât de sfânt, iubit și prețuit. Poporul român 'și-a iubit așa de mult patria încât pentru limbă, neam și pământul strămoșesc 'și-a jertfit cu drag și vieța.

5. Fiți voi stânca de granit pe pământul ocupat dela Daci de bravii ostași Romani, conduși de înțeleptul și gloriosul împărat roman Marcu Ulpiu Traian, pe cari v'au colonizat aici din frumoasa țeară Italia, Spania etc.

6. Lucrați cu dragoste pământul strămoșesc, îmbunătățindu-l ca acela să producă tot mai bine și mai mult; fiți înțelepți și muncitori cu sirguintă, pentru lipsele vieții din câștigul vostru numai jumătate. Il spesăți, ear' cealaltă parte o păstrați ca să aveți și pentru zile negre. Anii neroditori se nu vă ajungă lipiți pământului. Săraci, ci cu prindere, ca să nu duceți lipsă la nimica. Insemnați-vă că, sirguinta și păstrarea sunt de folos, 'și-l fac pe om liniștit și norocos. Bani câștigați cu sudoare nu-i dați pe spurcatul de rachiu, care din om face neom și din ou cu prindere, îl face cu timpul lipit pământului. În comune românești vă siliți să aveți arânduși de români, neguțători, industriași și meseriași de români. Pentru-ce să fericiti pe străini când a-ți putea fericiti pe oameni de-a noastră limbă și lege?

Atunci banii noștri nu ar merge în mâinile străinilor, ci tot în mâni românești. Imbrățișați deci meseriile, industria și comerțul, adecă clasa mijlocie, fără de care un popor nu poate fi tare și mare.

Pentru-ce în cele mai multe comune românești nu vezi numai cărcime jidovești, prăvălii jidovești, meseriași și industriași străini? Dacă nici o comună românească nu poate fi fără cărcimă, aceea barem fie românească, boltă românească, meseriași, industriași români. Ajută o iubit popor român că și D-zeu te va ajuta. Dragi români! Ori-unde vă aflați fiți trezi și cuminiți, ca să nu fiți înșelați de dușmani, cari cu unelte viclene voiesc să vă răpească credința și limba strămoșească, ca astfel cu timpul slăbind să vă poată mai ușor stăpâni.

7. Uniți-vă în cuget și în simțiri, căci atunci veți fi tari și mari. Popoarele latine de s'ar uni, ar pune lumea în uimire. De altminteri popoarele latine merg în fruntea altor ginți și varsă lumină în urma lor. În fruntea țărilor culte și azi stă *Francia* și prin cultura, știința, tactica cea bună, politica ei înțeleaptă, sănătoasă și umană și prin civilizația ei 'și-a câștigat simpatia tuturor popoarelor din lume. Francia nu sugrumă pe alte popoare, căci e cel mai civilizat, cel mai moral, cel mai cult și mai iubitor stat de libertate din toată lumea. Onoare și respect Franciei! Când vedeți așa lucruri frumoase, că sevrșesc popoarele latine, bucurați-vă dragi Români și să ne bucurăm cu toții, căci și noi suntem popor latin și suntem mândri și făloși

pe lume, că ne tragem originea dela poporul cel mai cult și mai puternic de odinioară, dela vestiții Romani. In lucruri bune și plăcute lui D-zeu se sporim, ear' tot ce ne stă în cale se biruim. Cu deosebire se încunjurăm și se ne ferim de Jidani și de socialiști. Jidanul unde se pune și încuibă odată, nu-l scoți nici cu dracii iadului. După frumoasa pildă luată de România și Rusia, ve luați și voi dragi Români din Transilvania și ve feriți de lingușirile Jidanilor. Aceasta patrie așa de mult iubită de noi și de compatrioții maghiari e atât de bogată dela natură în animale, plante și minerale și e binecuvântată de bunul Dumnezeu și de Feciora Maria și eată acum e atât de sernană, de sârică, că e înglodată in datorii până în grumazi și voinicii feciori de Unguri, Români și de Slovaci iau lumea în cap părăsindu-și vatra strămoșească, merg la America, unde pentru d'nșii totul e străin, totul e amar. Jidanii nu merg din țeară, ei se îmbogățesc. Trebuie se ne deschidem și noi ochii și se lucrăm spre binele nostru.

(Va urma.)

Ioan T. daș.

Circular*)

Îndreptat către toate reuniunile învățătorilor români din patrie.

Soră Reuniune!

Nenumărate sânt necazurile învățământului nostru poporal confesional, nenumărate ale bieților învățători-confesionali români. N'avem direcțiune, n'avem conducere, n'avem inspecțiune; starea materială și socială a învățătorilor nostri confesionali stă pe gradul cel mai de jos în toată țeara; poporul nostru cea mai mare parte nu cunoaște lipsa, nu folosul școlii și de sine nu jertfește bucuros pentru deșteptarea sa proprie; nu e cine se ne presente vederile, dorințele și se ne reprezente interesele înaintea guvernului țării și autorităților noastre superioare bisericesti.

Mama biserică, acest scut vechiu și puternic al învățământului nostru poporal, având problemele ei mari și grele în viața socială și religioasă, numai de-a doua mână se poate ocupa cu învățământul; ear' aceasta între împrejurările grele, în cari trăim, și în lupta grea ce o poartă azi și popoarele cele mai înaintate în cultură pentru existență, reclamă toată atențiunea și încordarea de puteri cea mai extremă atât a instituțiilor și a persoanelor conducătoare, cât și acelor conduși exclusiv numai și numai pentru sine, și nu admite nici cea mai mică împărțire de atențiune sau activitate.

Este timpul suprem, ca noi învățătorii poporului, cei ce avem chemarea și datorința de-a lumina poporul și cari ne-am destinat viața acestui scop sfânt, se luăm în mână cauza mult neglijată a învățământului nostru poporal confesional și se-i oblim calea înaintării.

Pentru aceasta aflăm și știm de mijlocul cel mai acomodat »Alianța învățătorilor gr.-cat. români« prin o reprezentanță sau un comitet format din toate reuniunile noastre învățătorești,

*) Toate foile române sânt rugate a reproduce acest circular.

prin delegații acestora, adică a ne uni puterile, cum fac toate celelalte reuniuni învățătorești din țeară, fie acele de ori-ce confesiune și categorie.

Reuniunea noastră a hotărît cu ocaziunea adunării sale generale ținută în 9 August în comuna Silimetu a lua inițiativă pentru realizării acestei idei pe cât de frumoase, pe atât și de folositoare cauzei sfinte a învățământului poporal.

Vine deci cu toată dragostea și încrederea a ve provoca și pe d-voastră, soră Reuniune, ca se aderați la idea salutară a »Alianței învățătorilor gr.-cat. români« și se esmiteti barem doi membri delegați pentru a ne consfătuși și constitui alianța proiectată.

Drept loc de convenire pentru această constituantă propunem din partea noastră Oradea și de timp, 18. Octomvrie a. c.

Loc acomodat ar fi și Clujul.

Binevoți deci a supune cuprinsul acestei debateri comitetului D-voastre central, a decide aderarea la înființarea alianței tuturor învățătorilor gr.-cat. români din țeară, a ve alege 2 delegați pentru adunarea constituantă, a-i providea cu estrasul protocolului referitor la alegere drept credențional și a declara în privința locului și timpului adunării constituante înștiințându-ne pe noi cu urgență despre toate aceste.

Avem firma speranță, că aprețiând după merit însemnătatea cea mare pentru învățământul poporului și pentru noi înșine a alianței proiectate veți concurge cu tot zelul la înființarea ei.

Pereceiu (Perecsen, u p. Szilágyi-somlyó) 4 Septemvrie 1903.

Ca salutare colegială
Reuniunea învățătorilor români sârgeni.
Vasile Olteanu m. p.,
v.-președinte

SCRISORI.

Alegere de învățătoare.

Riusadului, 7/20 Sept. 1903.

De un timp incoace întregirea stațiilor învățătorești cu învățători definitivi, în unele comune se face cam anevoios și cu multă greutate. Nu însă din lipsa învățătorilor calificați, de oare-ce acum se află și de aceștia aproape pe la toate locurile vacante, ci poporul este cauza. In unele comune poporul nu se lasă se fie capacitat de cei-ce îi vreau binele, și astfel nu alege învățătoriu definitiv sub diferite pretexte. Un rău mai mare sieși nu-și poate face o comună, ca atunci când își schimbă în fiecare an învățătorul ca pe o unealtă rea. Fiind cestiunea aceasta adese-ori ventilată și în coloanele acestui ziar, de astă-dată nu voiu atinge, fiind tuturor cunoscute acele cauze păgubitoare, ce se fac în detrimentul progresului și al culturii, în cazul amintit mai sus.

Aserțiunea aceasta însă nu se poate aplica la comuna Riusadului, din contră poate servi altora drept pildă de urmat în privința aceasta. Eată cum a decurs alegerea în Riusadului.

In absența dlui protopop tractual Ioan Pașiu, autorisat din partea ace-

stuiua, a eșt în fața locului dl asesor consistorial Mateiu Voileanu, pentru a conduce actul alegerii.

După sevirșirea serviciului divin și a convocării Duchului sfânt, dl paroch Ioan Marin anunță poporului, că astăzi, în urma publicării din Dumineca trecută, se va ținea sinod electoral pentru alegere de învățătoriu. In legătură cu aceasta le vorbește pe scurt despre însemnătatea acestui act și a chemării învățătoriești pentru școală și progres peste tot. Pășind imediat în fruntea sinodului dl asesor Voileanu atrage și d sa atențiunea asupra acestui important act pentru comuna și fii acestei comune, cari se vor da spre îngrijire și cultivare puterii didactice, ce se va alege astăzi. Comunică apoi, că la postul vacant s'a prezentat numai o cerere de concurs a fostei învățătoare aici Maria Poplăcenel, pe care o recomandă sinodului spre alegere, fiindu-le la toți cunoscută. In fine descoperindu-și dorința, ca actul alegerii se se îndeplinească cu demnitatea recerută își în cea mai bună ordine, declară sinodul deschis.

După întregirea biroului cu notariu și bărbați de încredere, părintele Marin, motivând sinodului că candidata le este binecunoscută, o propune cu toată căldura, ca se fie aleasă cu unanimitate. Aceasta se și întâmplă. Unul câte unul, la cetirea listei membrilor sinodului, își dă votul pentru d-șoara Poplăcenel, întrunind astfel totalitatea voturilor.

Am luat parte la mai multe alegeri, dar' așa o alegere esemplară încă n'am văzut. Liniște și ordine perfectă a fost în tot decursul ei, fără a auzi barem un singur cuvânt de nemulțumire. Astfel de oameni sânt vrednici de toată lauda, ear' părintele Marin, se poate felicita cu ei.

Așa a decurs alegerea în Riusadului și mă simt fericit, că am fost present la ea, se pot da sfatul și altora de a face ca cei din Riusadului, ear' învățătorilor se le zic împliniți-vă conștiințios chemarea, căci atunci veți avea și recunoștința poporului, după cum s'a dovedit aici.

Burulan.

Inștiințare.

Relativ la concursul pentru administratorul de angajat la moșia »Florica« a fraților Brătianu din România am primit din partea mai multor cunoscuți diverse întrebări și cereri de informații mai de aproape.

In scopul orientării și fiindcă nu sântem în poziție de-a răspunde separat, înștiințăm pe care-i privește, că am primit concursul în textul publicat și că nu sântem în măsură de-a da informații și deslușiri mai de aproape. Rămâne dar' ca se ni-se trimită documentele, prin cari doritorii se confirme destoiniciile ce posed în ramurile agricole îndegetate.

Sibiu, 24 Sept n. 1903.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

D. Comșa,
pres.

Vlc. Tordășlanu,
secretar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura de toamnă a fânețelor.

Mai de mult credeau cei mai mulți economi, că fânețelor naturale nu le trebuie nici o îngrijire, nici o cultură deosebită. Acelea au fost socotite pe cele mai multe locuri, ca un copil mașter al agriculturii noastre. Astăzi însă s'au convins mai toți economii, că chiar și fânețele cele mai bune de iarbă, încă trebuie mai împărțite din când în când de oare-care îngrijire și cultură deosebită, dacă voim ca producțiunea lor de fân să nu scadă, ci din an în an să se tot sporească.

În adevăr, că nu trebuie să fie cineva un matematic așa mare ca să nu poată socoti la ce perderi mari sînt espuse și fânețele naturale pe fiecare an, prin ridicarea roadelor de fân și otavă de pe ele. De aceea în schimbul acestora acestora și economul trebuie să le mai deie câte ceva, căci la din contră după cum ne spune și proverbul bine cunoscut: »Din sacul, care tot iai și nu mai adaugi nimic, odată dai de fund«.

Unii din economii nostri și până acum au mai făcut câte ceva pentru cultura fânețelor. Astfel din când în când ei au mai dus pe acelea paie stricate, târnomeată, pleavă sau alte gozuri, pe cari le-au presărat pe ele, după-ce au ridicat recolta. Dar' gozurile acelea în loc să folosească, de cele mai multe-ori deveneau oare-cum chiar stricacioase prin aceea, că se încuibau pe fânețe tot felul de gozuri și buruieni, cari apoi împedecau creșterea regulată a ierburilor bune.

S'a constatat adecă, că între toate plantele, ierburile se nutresc mai din suprafața pământului, fiindcă rădăcinile lor nu pot străbate așa afund prin acela. De aceea trebuie gunoite cu un astfel de gunoiu, pe care acelea îl pot absorbe mai cu înlesnire.

Gunoaiele, pe cari ierburile le pot absorbe mai cu înlesnire sînt: mustul de gunoiu, compostul și gunoaiele măestrite. Mustul de gunoiu nu trebuie

transportat pe fânețe în stare curată, de oare-ce într'un asemenea cas se prea arde iarba pe timp de secetă, ci amestecat cu două părți de apă.

Pentru împrăștierea deopotrivă a mustului de gunoiu pe fânețe, se construiesc anumite căzi pe căruțe, cari trăgându-se apoi în lungul sau latul acelora, mustul se sloboade pe cep și curge pe jos. Ca curgerea aceasta să se poată face apoi cât mai împrăștiat, gaura cepului se prevede cu o țevă cu strecurătoare sau se sloboade chiar pe o scândură, care asemenea poate împrăști mustul, ce curge pe gaura cepului.

Compostul, care se compune din tot felul de rămășițe economice, încă se recomandă pentru gunoiul de toamnă al fânețelor. În lipsa acestuia se mai poate folosi și gunoiul deplin putrezit, provenit dela animalele de casă, care se împrăștie apoi pe acelea, ca și pe locurile arătoare.

Nu se recomandă de loc gunoiul fânețelor naturale cu gunoiu de cel păios, de o parte pentru-că acela nu se poate mistui pe deplin până la viitoarea recoltă, de altă parte pentru-că amestecându-se paiele rămase din acela cu fânul cosit, îi dau acestuia și un gust de tot neplăcut la mâncare. Din pricina aceasta apoi de regulă nici vitele nu prea mîncă iarba crescută în gunoiură.

Cel mai bun gunoiu pentru fânețele naturale, este cel măiestrit, care se poate procura de pe la anumite fabrici mai mari, cari se ocupă anume cu pregătirea aceluia. Gunoiul acesta fiind tare mărunt sau făinos, cum se mîi zice, se împrăștie pe suprafața fânețelor și cu prilejul ploilor apoi odată se topește și străbate la rădăcinile ierburilor, cari îl și absorb fără amînare. Cu gunoiul acesta e mai de recomandat a se gunoi primăvara.

Nu de puțină însemnătate pentru cultura fânului este și udatul acelora, pe unde acela se poate face fără cheltueli așa mari. Udatul de toamnă al fânețelor însă trebuie să se facă numai cu prilejul ploilor mai mari, când adecă apa e tulbure și plină cu tot felul de

părți de gunoaie, ca must de gunoiu, părți de balegi de pe drumuri și șanțuri, nămol și alte rămășițe de gunoaie.

Când vedem însă, că asemenea gunoaie curg nejenate cu prilejul ploilor mai mari pe lângă fânețele mai multor economi, fără a le conduce pe acelea, deși nu s'ar recere poate mai nici o cheltueală, nu ne prea mirăm, că economii nostri abia recoltează câte 10 m. m de fân de pe un juger cadastral, pe când de pe cele mai bine îngrijite și cultivate se poate recolta de 3—5-ori atîta.

Așa de nepăsători sînt unii din economii nostri față de propriile lor interese, încât lasă chiar și mustul de gunoiu de se scurge nejenat din curțile lor pe șanțurile drumurilor de îngrășă petriile acelora, în loc de a-l conduce prin grădinile sau fânețele lor.

De cultura de toamnă a fânețelor se mai ține și risipitul mușinoaielor, grăpatul, plivitul și lăzuitul acelora. Risipitul mușinoaielor trebuie săvîrșit la tot casul încă de toamna, pentru-că atunci țărîna acelora se pierde mai ușor până primăvara.

Cu privire la grăpatul de toamnă al fânețelor, economiștii sînt de două păreri: unii susțin adecă, că și grăpatul mai de timpuriu de pe toamnă ajută mult la îmbunătățirea fânețelor, alții din contră susțin, că prin acela s'ar desvîli multe rădăcini fragede de ale ierburilor și astfel apoi peste iarnă ar pute se degere. Ar fi deci tare de recomandat, ca și economii nostri să facă unele încercări în privința aceasta, ear' rezultatul să-l publice prin foile noastre populare, ca cei interesați să se poată acomoda.

În privința plivitului buruienilor de pe fânețele naturale, ar trebui să se urmeze întocmai ca și față de plivitul acelora din ho'de. Dar' fiindcă pe toamnă trunchiul acelora în parte e nimic, plivitul nu se poate face altcum, decât scoțându-se rădăcinile acelora cu un instrument ascuțit.

Lăzuitul fânețelor la tot casul ar trebui să se facă de toamna, ca locul

Poezii populare.

Din Moeciul-sup. (Bran).

Comunicate de Ioan Balca, învățător.

Dragă-mi fetița mică
Că se sue pe opincă
Și-mi dă gură puțintică,
Dragu-mi fetița 'naltă
Că întrun picior să saltă
Și-mi dă gura peste poartă.
Dragu-mi fetița 'n joc
Când se leagănă cu foc,
Unde pune piciorul
Se aprinde mohorul.

Foaie verde de mohor
Taica-mi zice să mă 'nsor
Să aduc în casă nor,
Maica nu vrea să mă lase
Să aduc pe dracu 'n casă,
Eu s'o-aduc cu lăutarul
Ea o scoate cu vâtrarul.

Foaie verde ș'o lalea
Nevestică ca a mea

Nu e 'n sat la nimenea
Bărbată și frumușea
De bărbată ce era
Se grăbia și se grăbia,
Punea pânza când da frunza
Ș'o tăia la Sânt Văsăiu
Și tot părea că 'i ântăiu.

Până țese un cot de pânză
Mîncă cinci oca de brînză
Până țese pânza toată
A mîncat și urda toată
Bat-o Dumnezeu s'o bată
Leuta și nespălată
Nespălată cu săpun
Bato ar sfântul Crăciun,
Nespălată cu leșie
Bato-ar sfântul Ilie.

Sărmană nevasta mea
Cum poartă inima rea
Că mă iubesc cu alta
Cu alta, cu vecina,
Vecina de lângă casă
Când îți pasă nu te lasă

Când vede că-ți este rău
Sumete rochița 'n brâu,
Dă fuguță la părâu
Ca s'aducă o apșoară,
Rece, limpede, vioaie
Ca s'o pun la inimioară
Să mă vindece de boală.

Și ear' verde salbă moale
Maică inima mă doare
Să mă duc în șezătoare
C'a colo 'i și mândra mea
Ved cu cine șede ea,
D'o șede cu'n om de treabă
Cu trei părți 'mi-o fi mai dragă
Do șede c'un blăstemat
Până-'i lumea n'o mai cat.

Firicel de iarbă neagră
Toată lumea mă întrebă.
De ce port hăinuța neagră
Las o po t c'asa mi e dragă,
Că 'mi-e nevasta beteaga
Și e beteagă d'o mână
N'a spălat rufe o lună

tufelor de răchită, sălcii, arini sau alte tufe crescute pe acelea se se poată mai bine vindeca până primăvara.

Când economii nostri vor ține mai bine cont de cultura fânațelor naturale; când nu le vor mai privi numai ca pe un copil mașter al economiei lor: atunci îi asigurăm, că nu vor mai avea așa lipsă de fân primăvara, ca până acum, de oare ce acela va crește cu prisosință pe fânațele lor bine cultivate.

Ioan Georgescu.

Ovėsul pentru îmbunătățirea laptelui.

Este cunoscut fiecărui economon că bunățatea laptelui este diferită la diferite vaci ale sale. O vacă dă un lapte mai apăsos, ear' alta unul mai gras, deși au fost nutrite de o potrivă. Ba se întâmplă adesea câte unui econom să fie bănuț, că amescă laptele deși n'a pus nici o picătură de apă în el. Acest lucru, pe lângă împrejurarea că îi aduce neplăceri, face să-și piardă și mușterii lui și îi produce prin urmare pagubă. Un mijloc simplu și ieftin pentru a delătura acest neajuns: vom adăoga la nutrețul vacilor ce dau un lapte prea apăsos, ovės. Acest adaos nu trebuie să fie mare. O jumătate chlgr. pe zi este de ajuns pentru a aduce o îmbunătățire simțitoare. Adausul de ovės nu face numai ca laptele să devie mai gras, dar' iafluințază în mod favorabil și asupra gustului laptelui și a untului în mod simțitor. O încercare făcută cu multă băgare de seamă a dat următorul rezultat: zece vaci, cari în termin mijlociu dădeau tot aceeași cantitate și calitate de lapte, s'au împărțit în două grupe de câte cinci capete. Uneia din aceste grupe i-s'a adăugat la nutriție câte 1 chlgr ovės pe zi. În fiecare zi se făcea măsurarea laptelui și deja a doua zi s'a simțit efectul bine făcător al ovėsului, care s'a urcat până la ziua a zecea, când cantitatea de lapte a rămas staționară. Laptele s'a înmulțit cu un litru la zi, a căpătat un gust mai bun și mai dulce și a devenit mai gras, ear' vacile de un aspect mai frumos și înfățișare mai plină. Ovėsul s'a dat întreg, ne sdiobit, așa că a trebuit să fie bine mestecat de vaci. O încercare va dovedi rezultatul acestor esperiențe

Apărarea animalelor de casă de boale.

Animalele noastre de casă compun partea cea mai însemnată din averea mișcătoare a țării. Cine ar sta la îndoială în privința aceasta, n'are decât să se uite la animalele dintr'o comună și apoi să socotească puțin câtă avere e ascunsă în acelea.

În unele ținuturi animalele noastre de casă sânt isvorul cel dintâiu de câștig, care asigură economului și »pânea cea de toate zilele«. De aceea în timpul din urmă și cercurile conducătoare ș'au întors toată grija într'acolo, că comunele să fie provăzute cu animale corespunzătoare de prăsilă.

Cu cât un econom e mai harnic și mai deștept; cu cât acela știe alege și crește mai bine soiul de vite, care poate prospera în ținutul acela: cu atât poate el mai ușor înainta în starea lui materială și din contră: cu cât acela e mai puțin harnic și dștept; cu cât ține un soi mai prost de vite: cu atât mai ușor poate să ajungă la sapă de lemn.

Dușmanii cei mai primejdioși ai creșterii și înmulțirii animalelor de casă, sânt așa numitele boale lipicioase, cari une-ori le mai decimează, făcând astfel daune însemnate nu numai economilor singuratici, ci chiar și ținuturilor întregi. Ca economul să se poată apăra cu succes de acei dușmani, e de neapărată trebuință, ca să-și cunoască mai de aproape.

Boalele lipicioase ale animalelor de casă, se compun și ele dintr'un fel de sămânță, numită spori, cari cu ochii liberi nici nu se poate vedea, ci numai cu sticla măritoare (lupa). Sămânța boalelor lipicioase se află de cele mai multe ori răspândită prin aer, de unde apoi prin resuflare ajunge în plumănilor animalului, unde amestecându-se cu sângele cald al aceluia, în decurs de câte-va ore se înmulțește la zeci de milioane și astfel îl molipsește cu totul.

Patul cel mai cald, unde se poate desvolta mai cu succes sămânța boalelor lipicioase, este de cele mai multe-ori însuși trupul necurat și plin de tot felul de insecte al animalelor noastre de casă apoi grajdurile umede și necurate, nu-

trețurile rele, mucedă și inoroite, apa cea rea, pășunatul la ierburi rele, ținuturile umede și mocirloase, hoiturile, cari se putrezesc une-ori neingropate pe câmpuri și răspândese prin putrezirea lor sămânța boalelor ș. a.

După-ce cunoaștem odată patul, în care se clocește sămânța boalelor lipicioase, ne este mai ușor de luat măsurile de lipsă pentru stărpirea aceleia. Căci precum un om atăcat de boală, dacă ia în grabă măsurile de lipsă pentru tămăduire, odată se poate scăpa de aceea, așa se poate scăpa și animalul, dacă ne îngrijim îndată dela ivirea boalei, mai cu deădinsul de el

Precum un om bine curățit și hrănit, este mai puțin espus boalelor de tot felul, așa stă lucrul și la animale. De aceea curățenia și nutrețul sânt lucrurile cele mai de căpetenie, pentru apărarea animalelor de boale. Să nu crutăm deci peria, țesala, dela curățirea animalelor noastre de casă, ear' vara când sânt căldurile cele mari, se le mai și scaldăm din când în când.

Grajdurile, în cari ținem animalele noastre de casă, se fie de asemenea cât se poate de curate. Se ne îngrijim, ca la zidirea grajdurilor se alegem totdeauna locul cel mai ridicat din curte, ear' de cumva nu am avea un asemenea loc, să-și ridicăm în mod măiestrit prin petrii și pământ, ca când intrăm în grajd să nu coborim nici odată, ci totdeauna se ne suim, pentru-că dacă grajdul e mai jos ca curtea, nu se poate scurge nimic din el afară, ba se mai adună umezală chiar și din curte acolo, așa că unele grajduri chiar prin așezare lor rea sânt adevăratele cuiburi ale boalelor lipicioase de tot felul.

Pentru un grajd deplin sănătos, de mare însemnatate mai este și aceea împrejurare, ca în acela se fie totdeauna aer curat. Spre scopul acesta grajdurile trebuie să fie provăzute cu ferestri mișcătoare, cari se poată închide și deschide după trebuință. Când se deschide o fereastră a grajdului, nu mai trebuie deschisă și ușa, de oare-ce în asemenea casuri se naște curent de aer, care foarte ușor poate pricinui îmbolnăvirea animalelor, cu deosebire atunci, când aerul e și ceva mai rece.

Dar' nu numai aerul, ci și padimentul din grajd trebuie ținut în cea mai mare curățenie, pentru-că la din contră se desvoaltă pe acela din balegile, udul și tina, ce o transportează animalele cu picioarele și pe trupul lor anuniți abori nădușitori, din cari apoi pe încetul se desvoaltă și sămânța boalelor lipicioase.

Pe lângă acestea să mai recere, ca nutrețul cu care se nutresc vitele se nu fie stricat, mucedit, înghețat s'au puturos, pentru-că acela încă poate aduce boale simțitoare animalelor, deși nu lipicioase, dar' la tot cazul cu urmări rele pentru starea lor sanitară. Un nutreț rău le poate slăbi adecă trupul, care apoi mai curând este espus boalelor, ca cel sănătos.

Un econom deștept nu va îngădui nici-odată cu deosebire necunoscuților, fie aceia neguțători sau măcelari, ca să între numai eac-așa fără de veste prin grajdurile lor, ci mai înainte îi va

O lună 'și-o săptămână
N'a spălat nici n'a călcat
Nici de mine n'a cătat
Vai de mine ce păcat.

Și ear' verde ș'un spănat
Pentru'un pic de sărutat
Toată noaptea'm tremurat
La un colțuleț de gard
A venit și nu 'mi-a dat,
Vai de mine ce păcat

Din Oroșul de Câmpie.

Com. de Anica Roman, jună.

Astă-iarnă ce a fost mare
Cătă ghiață a fost pe vale
Și tină pe cea cărare,
Ear' tu bade bădișor
Tot veneai la noi cu dor
Acum vara la Rusale
Puntea-i nouă peste vale
Iarba-i verde pe cărare
Și tu bade bădișor
Ai uitat de al meu dor.

Măi bădiță bădișor
Ce vii așa târzior
Sau de mine nu-ți dor?
Ba de tine 'mi e dor tare
Dar' dragosta noastră 'i mare
O desparte un deal și o vale,
Și valea-i cu petricele
Și între noi sânt vorbe rele.

Mă dusei într'o grădină
Ca să-mi iau o rujă în mână
Eu m'am plecat să o rup
'Mi-s'a plecat și 'mi a spus:
'Lasă floarea să inflorescă
Și pe mândra să mai crească',
Când m'am dus a treia-dată
Ruja a fost scuturată
Ear' mândruța măritată.

Ghîcitoare.

Unde mergi tu scurtă groasă?
Taci la dracu friptă arsă!

Oala cu douăta

Întreba, că nu cumva vin din ținuturi molipsite de boale? Ear' de cumva ar avea presupunere rea despre ei, se nu le îngăduie sub nici o condițiune intrarea lor în acelea, pentru-că astfel de călători în cele mai multe cazuri, poartă sămânța boalelor lipicioase nu numai pe încălțămintele, ci chiar și în vestmintele lor.

Economul prevăzător, când se duce sau vine dela târgurile de săptămână sau de țeară se nu-și lege animalele sale, la ori-și-ce fel de escle prin cele cărcime, până nu o curăță mai întâiu; se nu adune nutrețul sau ogrinji rămași de pe la alte vite; se nu adape vitele din apa rămasă în troacă sau ciubăr dela alte vite, pentru-că cu deosebire la târguri, prin orașe și cărcimele acestora, se adăpostesc tot felul de călători, ba uno-ori Țigani, cu animalele rîioase, mucoase sau molipsite cu alte boale lipicioase, a căror sămânță rămâne apoi în nutrețul rămas de acelea, sau pe escle, sau în apa din troacă sau ciubăr, unde au fost adăpate, de unde apoi odată se ia și la cele sănătoase.

Când economul cumpără o vită străină din târg, nu e cu scop, ca se o bage îndată între celelalte vite ale sale, ci se o țină ca vre-o zece zile despărțită, ca în decursul aceluși timp, se se poată convinge, dacă vita e deplin sănătoasă sau nu. De altcum legea ordonează acum, eă dacă cineva cumpără din târg o vită bolnavă, a cărei boală se fie constatată prin veterinar, vînzătorul trebuie s'o primească înapoi și se întoarcă prețul cumpărătorului.

Dacă economul ar băga de seamă eă pe lângă toată grija lui, oare-care animal de casă i-sa îmbolnăvit, cea dintăiu datorință a sa este, ca se o despartă îndată de cătră cele sănătoase; se înștiințeze îndată primăria comunală, care apoi la timpul seu înștiințează pe veterinarul (doctor de vite) cercual. Acesta ieșind la fața locului, dispune apoi măsurile de lipsă pentru împedecarea și lățirea boalei mai departe.

Economul acela, care n'ar băga de seamă la aceasta hotărîre a legii din anul 1888 art. de lege XII, § 154, face abatere și astfel poate fi pedepsit cu o amendă până la 200 cor.

Ioan Georgescu.

Despre păstrarea ouălor.

Se cunosc mai mult de 20 de chipuri după care se pot păstra ouăle proaspete, și care toate pleacă din același principiu: se îmbracă cu cauciuc. Astfel, Dr. Jessen scufundă ouăle într'o soluție de cauciuc, dobândită prin naft s'au benzină, și apoi le retrage îndată. Benzina se evaporă și oul rămâne acoperit cu o peliță subțire de cauciuc care îl adăpostește de aer.

— Dr. W. Jessen, din Copenhaga a, găsit o metodă nouă, care nu e practică, dar' originală. După metoda sa ouăle se îmbracă cu cauciuc. Astfel, Dr. Jessen scufundă ouăle într'o soluție de cauciuc, dobândită prin naft s'au benzină, și apoi le retrage îndată. Benzina se evaporă și oul rămâne acoperit cu o peliță subțire de cauciuc care îl adăpostește de aer.

— În alt chip se păstrează ouăle în Rusia; se acoperă (se ung) ouăle cu

vasilină și se pun apoi în lăzi în straturi de țărițe, care se păstrează în odăi uscate și nu prea reci. Umezeala le-ar fi vătămătoare, pentru-că se formează mucigaiuri, cari ar strica ouăle.

— În India, în Malaia, ouăle se sară pe coajă; aceasta le face delicate și le conservă mult timp. Ouăle se acoperă cu o cocă făcută din argilă, cenușă și sare de bucătărie, apoi se pun în cuptor unde se răsoc.

Pregătite astfel ouăle se conservă bine și vapoarele fac provisiuni mari pentru călătorii depărtate.

— Se rostogolesc ouăle în unt și apoi se păstrează în sare, aceasta e altă metodă. Păstratul ouălor în sare să cunoștea din timpul Romanilor.

— Se iau 3 gr. borax și se topesc în 280 sau 300 g. apă. După-ce s'a topit boraxul se fierbe soluția și se pune în ea 15 grame gelatină, după care e amestecă bine. În acest amestec se pun ouăle ce voim să conservăm și se învîrtesc ca amestecul se se prindă pe toată suprafața lor.

Înainte de-ale înmuia în amestec ouăle trebuie se fie cât se poate de proaspete-

— Ca ouăle de găină se fie ținute mai mult timp, trebuie puse într'un vas în care s'a așezat mai întâiu un strat de cenușă, gros ca de 4 degete, după aceea ouăle trebuiesc așezate cu capul cel gros în jos, ear' între ele se fie lăsată cenușă cam de un deget, în urmă se va pune de-asupra lor cenușă, și cu modul acesta se afirmă că ouăle pot fi ținute multă vreme. Cenușa se fie cernută.

Alegem ouăle proaspete și le așezăm cu capul în jos în oale de pământ, până când oalele se umplu peste tot. Vărsăm peste ouă apă amestecată cu var stins, la un bulgăruș de var punem un litru de apă. Acoperim ouăle bine și le punem într'un loc răcoros și întunecos.

— Sau putem încălzi ouăle până la 50 grade, apoi se lustruiesc subțire cu ulei și se pun într'un loc uscat spre păstrare.

— Un mijloc sigur și convenabil de-a păstra ouăle este și acesta: ouăle se pun în lăzi sau butoiașe căptușite cu hârtie pe dinăuntru. Lăzile se pun în loc răcoros fără a fi umed. Pe fundul lăzii sau butoiașului se pune un strat de sare de bucătărie în grosime de jum. centimentru. Pe stratul de sare se pun ouăle proaspete unele lângă altele și umplem golurile dintre ouă cu sare măruntă, apoi lada se închide. Ouă din Septembrie, Noembrie și Decembrie, conservate în chipul acesta, după 11 luni sau găsit bune și gustoase și au putut fi întrebuințate în economia casei. Ele nu sînt proaspete în înțelesul propriu al cuvîntului, dar' bune de gătit. Evaporația fluidelor din camera ouălor abia se simțea. Pe mia de ouă putem avea o cheltuială de 4 cor., costul sării; însă sarea nu se absoarbe toată de ouă; ea poate fi întrebuințată succesiv la alte conservări.

*

— Dl Paul Champion în »Buletinul Societății de aclimație« arată un chip de-a păstra ouăle usitate în China.

Chinezii păstrează ouăle proaspete un timp foarte lung înășurându-le într'un strat de argilă roșie înmuiată în apă, și care, uscându-se, ia consistență.

Chinezii au altă metodă unică în felul ei pe care o întrebuințează nu pentru a păstra ouăle proaspete, dar' pentru a le transforma gustul și proprietățile lor, putându-se astfel păstra indefinit.

Prin această metodă se amestecă cu o infusiune de ceaiu negru 1 ch'gr, 812 var nestins în vară (4 ch'gr. 228 în iarnă) și 5 ch'gr. 436 sare de bucătărie; se mai adaugă la total 4 ch'gr. ferăstrăitură de lemn mărunt). Se acopere ouăle cu un strat din această compozițiune bine amestecată. Se rostogolesc ouăle în mâni (în care punem mânuși ca se nu ne ardem prin acțiunea corosivă a amestecului) pe care apoi le afundăm într'o grămadă de cenușă de paie; pe urmă ouăle așa preparate se pun într'un coș cuprinzînd pleavă de urez, care formează un fel de coajă la suprafața lor, și care, prin urmare, împiedică ouăle de-a se lipi unele de altele. Ouăle astfel pregătite se închid în vase până la 100 și 150 și se pun la umbră. În această stare ouăle stau 3 luni; după acest timp se dau consumațiunii cu preț de 7—8 bani unul.

La toate mesele servite bine din China se vîd ouă conservate astfel. Ouăle conservate în acest chip se modifică cu totul; gălbinașul și albușul se închiagă; gălbinașul ia o culoare verzue. Albușul rămâne aproape alb, dar' esală miros de acid sulfidric foarte neplăcut. De aci nu trebuie se conchidem că bucătăria chinezească e așa de rea cum și-o închipuiesc mulți.

*

Danemarca, care în 1901 a exportat ouă în valoare de 21,379.000 coroane (29,716.681 lei), și în 1902, 21,109.272 kilograme ouă în valoare de 34.366.030 lei, întrebuințează pentru conservarea ouălor procedeul d-rului W. Jessen.

Ouăle se scufundă într'o soluțiune de guta-perca, de naft și de benzină, sau se pune oul în apă prin care se trece un curent electric, sau se scufundă ouăle o jumătate de minută în apă fiartă; acesta e procedeul cel mai simplu și cel mai întrebuințat.

Găinile hrănite cu ovės sau cu cartofi fierți în lapte, ouă mult. Cucuruzul se consideră vătămător ouatului.

Procedurile de conservare se întrebuințează la 8 zile după ouat.

Asociațiunea daneză pentru sportul ouălor se împarte în cercuri. Ouăle pe cari le primește dela membrii ei se cântăresc și se plătesc, pe urmă se pun în lăzi lungi de 75 centimetri, largi de 50; în fundul lăzii se pune un strat de paie sau ferăstrăitură de lemn, pe care se pune un carton cu 50 găuri în cari se introduc ouăle. De-asupra se pune alt carton mai gros, peste care se pune alt strat de ferăstrăitură de lemn, alt carton și ouă; și așa mai încolo. Fiecare ladă cuprinde 5 cartoane. Cel din urmă e mai gros, peste care se întinde ferăstrăitura de lemn. Lăzile cu ouă astfel pregătite se pot espeda cu trenul sau cu vaporul.

La sediul societății centrale, ouăle se clasifică și se examinează la lumina unei lampe electrice, pe fiecare ou se pune timbrul societății și se pun în alte lăzi mai mari de 2 m. lungime și 50 cm. lărgime; fiecare ladă cântărește 28 kgr. și coprinde 560 ouă, care se expediază în țările importatoare de ouă.

Școlile de agricultură din Germania au făcut numeroase experiențe în scop de a compara rezultatele dobândite prin diferitele metode de conservare.

(Va urma).

SFAT.

Pentru econoame.

Frigărui. Se taie carnea dela muschiu în bucățele potrivite. Apoi se taie o ceapă și se presară cu sare și piper și se freacă bine cu dânsa bucățelele de carne; se stropesc cu puțin vin și se ungu cu puțin unt; după aceea se pun în frigări subțiri de lemn și se frig la început la un foc iute și în urmă la un foc mai moale, îngrijind a le da pe masă fierbinți și cu mustul lor.

Știri economice, comere., jurid., industr.

Filoxera. După rapoartele sosite la ministerul ungar de agricultură, filoxera în timpul mai nou nu face pagube așa mari în vii, ca mai înainte. Causa este, că proprietarii de vii au folosit și folosesc toate mijloacele pentru a o stîrpi. Acum numai ici-colea se ivește și unde se constată, numai decât se pun viile sub carantină, pentru a împedea lățirea ei. Astfel s'a constatat de curând ivirea filoxerii în câteva sate din comit., Șopron, apoi în părțile noastre în viile comunei Orfalău (comit. Turda Arieș), cari au fost puse numai decât sub carantină.

Roadă de eucuruz în câteva state din America-de mează-noapte (Minnesota, Nebraska Montana etc.) a fost aproape nimicită de frig.

Emigrările în America. Fiindcă și dintre Românii noștri mulți s'au dus și se duc la America, credem, că e bine să se știe, ceea-ce împărtășește ministrul nostru de interne, privitor la emigrări.

În Statele Unite s'a făcut de curând o nouă lege privitoare la emigrări. În înțelesul acestei legi, fiecarea care intră ca emigrant în Statele Unite, are să plătească 2 dolari (aproape 10 cor.) dare de cap. Cei cari au ceva scăderi corporale, cum sînt nebunii bo'navii, găgăuții etc. apoi aceia, cari au făcut crime, cari au boale lipicioase, anarchștii etc. sînt oprîți de-a intra în America. Preste tot intrarea în Statele-Unite e tot mai grea și de aceasta trebuie să ție seamă și ai noștri.

Industria de cement în România. În România sînt trei fabrici mai mari de cement, anume la Azuga, Brăila și Cernavoda. Capitalul acestor fabrici este de 2, 749, 799 lei. Numărul lucrătorilor de specialitate e de 263. Fabricile produc cement pe an în preț 1.121, 630 de lei. Din străinătate se duce în România tot mai puțin cement, și numai de calitate cea mai fină, de oare-ce cele trei fabrici pot acoperi trebuințele.

Venitul căilor ferate. Direcțiunea căilor ferate ungare a transportat în 4 Sept. c. în casa centrală a statului două milioane cor. ca profit. Suma ce căile ferate au dat-o anul acesta statului face 21 și $\frac{1}{2}$ milioane de coroane.

FELURIMI.

Din toate părțile. Cea dintâiu peană de scris din oțel s'a făcut la 1830; până atunci se scria cu pene de gâscă.

— Anul trecut vulcanii sau munții vomitori de foc au ucis 60 mii de oameni.

— Ca să se pregătească un funt de ulei de roze este de lipsă de 8000 funți de roze, (cam 5 milioane de flori)

— În India anul trecut tigri au mâncat 982 de oameni, ear' câinii-șacali au prăpădit o mie de băiați.

— Podul de fer, ce împreună Veneția cu uscatul are o luugime de 12,050 de urme și e așezat pe 222 de stâlpi.

— În Londra tot pe 446 de suflete se vine o cărcimă cu vinars.

— În munții Himalaya (Asia) sînt peste o mie de piscuri, cari se naltă la 20 mii de urme.

— Din cei ce au emigrat în Statele Unite în ultimii 5 ani, 11% sînt Evrei.

— Din teritorul întreg al Japoniei abia $\frac{1}{6}$ parte e cultivabil.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru nou zidinda biserică din Șard, tractul Sighișoara, au contribuit următorii credincioși, aflători în America:

Michail Suci, 5 dolari; Ioan Bucur Barcian, Stefan Dan, Teodor Socaciu, Michail Bucur Soanea, Teodor Marc, Teodor Dan, Nicolau Câmpian, Teodor Dioc, Ioan Pavel, Ioan Socaciu, Ioan Bucur, fiecare câte 2 dolari; Vinczi Albert, Vinczi József, Szakól József, Nagy Pál János, fiecare câte 1 dolar; Ioan Chelemen, Ilie Călugor, fiecare câte 2 dolari; Vinczi Dénes, Deák József, fiecare câte 1 dolar; Pavel Crăciun, 4 dolari 25 cenți; Nicolau Dioc, Ioan Bucur, fiecare câte 1 dolar; Michail Dinu Socaciu, 50 cenți, toți din Șard; Dumitru Spornia, Saschiz, 1 dolar; Bojusz Rozalia, din Ungurean, 50 cenți; Michail Bodeu, Michail Câmpian, din Oilac, fiecare câte 1 dolar; Szenyes György, Șarpatoc, 1 dolar; Ioan Gonea, Boiul-mare, 1 dolar; Michail, Cioc, 50 cenți; Ioan Bodeu, Boiul-mare, 1 dolar; Nicolau Coman, Dumitru Coman, Augustin Coman, Michail Coman, toți din Hașfalău, fiecare câte 1 dolar; Achim Pupăză, Ferihaz, 1 dolar; Michail Gobor, felső din Șard, 2 dolari; Ioan Tesculă, Michail Tesculă Boiul-mare, fiecare câte 50 cenți; Michail Pop, din Verd, 1 dolar; Ioan Pestino, Ioan Moise, Dumitru Boitos, fiecare câte 1 dolar; Michail Bodeu, Ioan Crăciun, fiecare câte 50 cenți; Ioan Crișan, George Cerbu, Constantin Dachin, fiecare câte 1 dolar; Ilie Roș, 50 cenți; Ioan Feseu, 1 dolar; Ilie Cucu, 50 cenți; Ilie Ciș, Nicolau Pop, Ilie Pop, Simon Márton, Kuhórcz Vilmos, George Savu, Ioan Constantin, Nicolau Achim, toți din Boiul-mare, fiecare câte 1 dolar; Szenyes János, Șarpatoc

1 dolar; Rus Zacharie, Gogon Varolja, 50 cenți; Turzsán Kipron, Sas Iernea 50 cenți; Ioan Bogdan, Varolja, 50 cenți; Petru Șerb, Felța; Dumitru Rus, Bort, 50 cenți; Boila Ioan, Várolja, 25 cenți; Petru Câmpian, Daia-săsească, 10 cenți; Ilie Stef, Iernea, 10 cenți; Nicolau Beches, S-Daia, 10 cenți; Osvat István, Sz-Csávós, 25 cenți; Ioan Câmpian, Varolja, 25 cenți; Osvat István, Mkefalva, 25 cenți; Aron Crișan, Varolja, 25 cenți; Nicolau Achim, S-Daia, 1 dolar; Paraschiva Cristea, Saschiz 50 cenți; Constantin Muntean, Ioan Doblea, Ioan Cristea, Ioan Hudea, fiecare câte 25 cenți; Ioan Fleser, 50 cenți, toți din Daneș; Ioan Coman, Retișdorf 50 cenți; Stefan Rucărean Michail Rucărean, toți din Sighișoara, fiecare câte 25 cenți; Ioan Bocuș, Retișdorf, 25 cenți; Zacharie Bucur, Ioan Șoneriu, Emanuil Laz, Zacharie Gogo, Ioan Gogo, Ioan Capătă, Constantin Capătă, Nicolau Constantin, Ioan Adam, Ioan Pinteau, Ioan Ghojo Zacharie Ghojo, Nicolau Ghojo, Savu Dop, Nicolau Dop, Iosif Buzea, Zacharie Brândușa, toți din Daneș, fiecare câte 25 cenți; Faier Stefan, Alma, 50 cenți; Ioan Mihalai, Hașfalău, 50 cenți; Teofil Iuga, Hundorf, 25 cenți; Ambrosiu Florea, Seleușul-mare, 25 cenți; Ioan Hofner, Sighișoara, 25 cenți; Ioan Marc, Șard, 1 dolar 25 cenți; Nicolau Grusea, Boul-mare, 15 cenți; Ioan Maier, 30 cenți; Ioan Aron, 50 cenți, toți din Ferihaz; Miron Mohoiu, Ighidorf, 2.50 cenți

Această colectă s'a făcut prin credincioșii noștri creștini, Michail Suci, Ioan Bucur Barcian și Pavel Crăciun din Șard:

S'au mai colectat prin credincioșii noștri poporeni Michail Suci și Ioan Bucur Barcian următoarea sumă pentru a se sluji un sfânt maslu cu 7 preoți în comuna noastră Șard pentru cei călători, dela următorii creștini:

Michail Suci, Ioan Barcian, Stefan Dan, Teodor Socaciu, Michail Dan, Ioan Dan, Ioan Socaciu, Michail Bucur Soanea Teodor Dioc, fiecare câte 50 cenți; Dók József, Michail Gabor, Nicolau Socaciu, fiecare câte 25 cenți; Ioan Pavel, 10 cenți; Teodor Marc, 25 cenți; Vinczi József, Vinczi Albert, Vinczi Dénes, toți din Șard, fiecare câte 20 cenți; Ioan Fiscu, 50 cenți; Ioan Crison, Mihail Țifrea George Cerbu, fiecare câte 25 cenți; Ioan Postina, Constantin Dochin, Ilie Grozer, Ilie Popa, fiecare câte 20 cenți; Ioan Bodeu, Michail Bodeu, fiecare câte 25 cenți; Dumitru Boitos, 15 cenți; Michail Pop, 10 cenți; toți din Boiul mare: Dumitru Spornic, Saschiz, 20 cenți; Achim Pupăză, Ferihaz, 20 cenți; Ioan Bucur Negru, 50 cenți; Ilie Călugăr, 25 cenți, toți din Șard.

Dumitru Coman, Augustin Coman, câte 20 cenți; Nicolau Coman 25 cenți; Mihail Coman 1 dolar; Mihail Câmpian George Savu 10 cenți; Nicolae Achim 25 cenți; Ioan Constantin 10 cenți; toți Hașfalău

Szenyes János, Senyes György din Șarpatoc 25 cenți.

Cărora în numele credincioșilor gr.-or. din Șard le aducem și pe această cale a publicității sincera noastră mulțumită, dorindu-le ca Părintele cel ceresc să-și reverse darul cel sfânt peste toți, și Ângerul Domnului să le fie povățuitor în cursul călătoriei, pentru-ca sănătoși și mulțumiți să-și revedem în patria noastră cât mai curând.

Șard, 2/15 Iunie 1903.

Ioan Dan,
paroch gr.-or.

CRONICĂ

Nou abonament.

După-ce din mai multe părți am primit întrebări cu privire la înlesnirea plății abonamentului la „Foia Poporului“, am deschis două noue termene de abonament. Anume „Foia Poporului“ se poate abona de aci înainte și la 1 Oct. și 1 Aprilie a fiecărui an și acum la 1 Oct. se poate face abonament și numai pe cele trei luni din urmă ale anului. Prețul abonamentului pe aceste 3 luni din urmă e 1 cor.

„Foia Poporului“ luând în seamă mărimea ei și cuprinsul feiturit, plăcut și folositor pentru plugari, meseriași și oamenii dela țară, este cea mai ieftină foaie românească. O recomandăm iubitelui nostru popor, cu deosebire acum în serile lungi de toamnă.

Prețul „Foi Poporului“ este:

Pe un an	4 cor.
Pe un jumătate de an	2 cor.
Pe ultimele trei luni ale anului	1 cor.

Sfințirea episcopului de Lugoj, a l. Sale Dr. Vasile Hossu s'a făcut Luni, în 21 l. c. în Blaj prin Escel. Sa arhiepiscopul și metropolitul Dr. Victor Mihályi și cu asistența episcopului de Orade, Il. Sa Dr. Radu. Episcopul din Gherla, Szabo, n'a fost la sfințire, fiind bolnav. Din considerare la jațea noului episcop, s'erbarea sfințirii a fost curat bisericească. Escel. Sa a dat un prânz în onoarea noului episcop, dar' aici nu s'au ținut toaste.

Notarii comunali și cercuali din Ungaria vor avea o adunare regnicolară în Budapesta la 30 Sept. c. Sânt înștiințați a lua parte mai multe sute de notari. Ordinea zilei constă din 19 puncte.

Fugit din temniță. Am dat în luna trecută știrea, că preotul român din Hurez (comit Făgărașului) a fost omorât de cătră un Țigan. Țiganul a fost arestat și închis în Făgăraș. Uciagașul însă, Joi săptămâna trecută a spart ușa temniței și a fugit.

Se caută un țăran deștept ori un învățător pensionat, priceput în ale economiei, pentru a conduce o moșie mai mică, având a primi o plată modestă, după învoială. Doriții să se adreseze la redacția foi noastre.

Manevrele din Galiția s'au ținut în prezența Monarchului. La primirea deputațiilor M. Sa a accentuat jertfele, care trebuie să le aducă popoarele monarhiei în interesul poziției de mare putere a monarhiei. Cu ocaziunea primirii marelui Badenii și-a exprimat îngrijorarea, că primirea numeroaselor deputațiuni e prea obositoare pentru M. Sa, la ceea-ce Maj. Sa a răspuns: »După multe zile grele pe cari acum de curând le-am avut în Ungaria primiri de acestea sânt recreație pentru mine«. Cuvintele aceste nu le-au prea plăcut ungurașilor cu gura mare din Pcsta.

Visita părechii regale itallene la Paris e statorită pe 14 Oct. c. Părechea regală va fi primită în mod oficial și în onoarea ei se vor da serbări, prânz de gală, reprezentație la opează, revistă militară etc. Suveranii Italiei vor sta 4 zile în Paris.

Bombă în casarmă. În orașul Zombor a făcut mare sensatie găsirea unei bombe în casarma de-acolo. S'a constatat, că bomba este primejdioasă. Cine a dus-o în casarmă nu se știe. Poliția cercetează.

Pastorala Episc. Radu. Săptămâna trecută a apărut întâia pastorală a noului episcop din Orade, Dr. D. Radu. În ea Ilustr. Sa notifică clerului diecesan instalarea sa în scaunul arhieresc, numirea lui Dr. Augustin Lauran de vicar general, acordarea unor distincțiuni onorifice mai multor bărbați bine meritați, și apoi mulțumește preoților, învățătorilor și mirenilor, cari prin participarea lor la actul instalării și prin felicitările trimise i-au cauzat o nespusă mângăire.

Sămănăturile în România. Starea timpului și a sămănăturilor din întreaga țară e următoarea: Timpul secetos, cucuruzul slab în multe părți din cauza lipsei de ploaie, lipsa de ploaie împiedică facerea arăturilor și sămănăturilor de toamnă — Cam așa e și pe la noi: e mare lipsă de ploaie.

Impotriva ordinului ministerial. În Sopron au demonstrat miliția împreună cu civilimea contra ordinului ministerial cu privire la rămânerea celor ce au împlinit trei ani la miliție și nu sânt lăsați acasă. Seara diferiți militari au cutrierat străzile cu studenți și meseriași împreună, strigând »Jos cu Hédervári! Nu voim să servim mai mult peste cei trei ani! Organele chemate să facă ordine au fost atacate cu armele. În piață se țineau vorbiri din partea studenților și miliției. Revoltanții erau provocați să spargă ferestrele la generalul și la alți ofițeri. Au fost arestați mai mulți soldați.

— Luni seara vre-o 50 de soldați, mai cu seamă Unguri, din regimentele 2 și 50 din Brașov au făcut demonstrație pe stradă, strigând »Nu slujim mai departe«. Demonstrații au fost împrăștiați de gendarmi.

Sânt iubiți! Mai de curând dădusem știrea, că în Dalmația au fost atacați niște cadeți de honvezi, din pricină că sânt Unguri. Acum vine știrea din Spalato, oraș în Dalmația, că tot din pricina aceasta au fost huiduiți de cătră Croații de acolo elevii și profesorii dela preparandia de stat din Deva. Sânt iubiți stăpânitorii noștri!

Repausul de Duminecă la soldați. Foia oficială militară vestește, că cu 1 Oct. c. intră în vigoare un nou regulament de exercițiu și că de aci încolo ofițerii și faciorii în Dumineci și s'erbători vor ave repaus deplin. Excepții sânt numai în cas de serviciu nemănat, la exerciții mari, marșuri, consignări etc.

Datoriile copiilor. Pentru complectarea cursului din învățământul religiunii creștine în școalele primare, domni George Ludu și Ioan Dariu au scos în editura librăriei H. Zeidner, Brașov: Datoriile copiilor sau Istoriore religioase și morale pentru elevii și elevele din clasele începătoare ale școlii primare. Prețul broșat este de 40 fileri. Manualul cuprinde: Datoriile copiilor cătră Dumnezeu cătră oameni, cătră sine. Datorii față de dobitoace. Rugăciuni. Cântări bisericești.

Aceasta carte se poate folosi atât ca manual pentru învățător la propunerea învățământului religiunii creștine în școalele sus numte, cât și ca manual pentru școlarii, cari au învins greutățile cetitului în clasele începătoare.

Focuri. Mereu trebuie să dăm știri despre focuri de pe la noi și din alte părți. Săptămâna trecută a fost foc mare în Alămor (l. Sibiu) și în Feldioara (l. Brașov), ear acum vine știrea despre arderea a două orașe din Galiția, anume Zlocov și Monasterzisca. În Zlocov a ars o întreagă parte de oraș. Au perit în flăcări 7 oameni în Monasterzisca au ars 250 de case și au perit mulți copii.

Căsătoria moștenitorului de tron din Saxonia E cunoscută de toți trista întâmplare a curții regești din Dresda: soția moștenitorului de tron a fugit anul trecut cu un profesor al băeților ei. Precum se svonește acum, regele Saxoniei caută să însoare pe moștenitor din nou, ca să împedice astfel împăcarea cu fosta lui soție, pe care și acum o iubește.

Constituire. Societatea de lectură »Andrei Șaguna« s'a constituit în ședința ținută la 31 August v. a. c. sub presiul Preacuvioșiei sale Dmnnului director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca în modul următor: Dr. Petru Șpan, prof. sem. președinte; Ilie Beletuță, cleric c. III, vice-președinte; Stefan Mircan cl. c. III, archivariu; Miron Moldovenescu, cl. c. III, redactorul foaii »Musa« Vasiliu Debu, cl. c. II, casar; Onisifor Ghibu, cl. c. II, bibliotecar; Valeriu Literat, cl. c. I, notar; Eugeniu Muntean, cl. c. I, controlor; Ioan Roman ped. c. III, econom; Adam Popoviciu ped. c. I, vice-bibliotecar.

Cătră casă. »Volksblatt« din Timișoara scrie, că de acolo au voit să fugă acasă 15 soldați din regimentul de infanterie 29, din cauză că li-s'a împlinit, ca la mulți alții, vremea de serviciu de trei ani. La gară însă au fost deținuți și duși în casarmă.

Necrolog. Jalnicii supscriși, cu inima înfrântă de durere, aduc la cunoștință, că prea iubita soție, mamă și fiică Ana I. Oțoiu nasc. Rusu, după scurte dar grele suferințe, în etate abia de 17 ani, împărtășită fiind cu sfințele taine, și-a dat nobilul suflet Duminecă în 7/20 Septembrie a. c. la 10 ore seara în mâinile creatorului. Rămășițele pământești ale reuitatei defuncte s'au depus spre vecinică odihnă, Marți, în 9/22 Septembrie a. c. la 1 ora p. m. în cimiteriul gr.-or. din loc. Fie-i țărina binecuvântată! Aciliu, în 8/21 Ioan Oțoiu, ca soțiu; Stefania Oțoiu ca fiică; Ioan Rusu, Maria Rusu nasc. Cristea, ca părinți. Véd. Ana Oțoiu nasc. Ivan, ca soacră. George, Maria, Elena, Domnița, Ilie, ca frați.

— Subscriși, cu inima frântă și plină de durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru tată, socru, moș și strămoș Ioan Cimponeriu, paroch gr.-or. român în Roșia și asesor scaunului protopopesc din M. Radna în urma unui morb scurt, după împărtășirea cu sfințele taine, în anul al 79-lea al etății, și în al 57-lea al preoției sale, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului Marți, în 9/22 Septembrie a. c. noaptea la orele 10 3/4. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au depus spre vecinică odihnă Joi în 11/24 Septembrie a. c. după amezi la 2 ore în cimiterul din deal în Lipova. Petru, Iosif și Ioan Cimponeriu, preoți, ca fiu și numeroase rudeni.

Invitare. Reuniunea învățătorilor gr.-cat. »Mariana« din vicariatul Rodnei și protopopiatele Bistriței și Budacului-român își va ține adunarea generală la 2 și 3 Octomvrie a. c. st. n. în Borgo-Prund în sala casinei, la care se invită cu toată stima a lua parte atât din membrii, cât și on. public interesant de cauza învățământului.

Din program amintim: Raportul anual despre activitatea reuniunii. — Raportul casarului și petraclarea preliminarului de budget pro 1904. — Raportul comisiunii censurătoare. — Cetirea disertațiilor: a) »Cresterea fetițelor« prin Silvestru Murășan, învăț. gr.-cat. în Rodna veche b) »Lucrarea și cultivarea pământului, prăsierea animalelor, pomăritul și stupăritul« prin Romul Densușian, inv. gr.-cat. în Mocod. c) Raportul comitetului asupra acestor disertațiuni ca operate de concurs. — Alegerea amploiaților reuniunii pe un nou period de 3 ani. Gerasim Domide, președinte; Clement Grivase, secretar.

NB. În 2 Octomvrie după ședința I. va urma prânz comun. În 3 Octomvrie, după finirea adunării, membrii vizitează în corpore expoziția reuniunii agronomice săsești, aranjată în cetatea Bistrița din 1—5 Octomvrie a. c. Acei d-ni, cari reflectează la cartire, sânt rugați a se adresa până la 30 Sept. a. c. la dl Ilarion Bosga, dir. subst. al scolei fond. elem. pop. în Borgo-Prund. În 2 Oct. seara, cu începutul dela 6 ore, corpul didactic al școlii fund. elem. din Borgo-Prund aranjează o producțiune școlară, urmată de petrecere cu dans, în favorul școlarii miseri dela cea școală, la care se invită On. d-ni membri a lua parte.

„Călimdarul Poporul“, pe 1904 aceasta adevărată carte a poporului românesc este aproape gata și va ieși în timpul cel mai scurt. „Călimdarul Poporul“ pe 1904 întrece în bogăția materialului, plăcut și folositor, toate cele de mai nainte, are multe ilustrații frumoase, naționale și din lumea mare și este cel mai ieftin călimdar. Atragem de pe acum luarea aminte a cetitorilor asupra lui.

Dienes în America Vestitul corumpător în incercarea de corumpere a deputaților, Dienes, e în America. A scris de acolo o scrisoare fostului său servitor în Pesta.

Avis. Se atrage atențiunea on. public asupra prăvăliei de modă a firmei I & O. Gasser, unde se află spre vânzare toți articlii aparținători modei, pe lângă prețurile cele mai moderate. A se vedea inseratul în nrul nostru de azi.

Avis. Să atrage atențiunea on. cetitori, cum-că domnișoara Knezevici, care se oferă a preda instrucție în limba franceză și engleză și-a câștigat cunoștințele la universitatea din Londra și vorbește limba franceză după accentul parisian. A se vedea anunțul în nrul nostru de azi.

Facem atenți pe consumenții de lichieri, rum spirituoase și spirt la anunțurile gata ale premiatei și renumitei firme Schenker & fiu.

Abstrăgând dela bogăția marelui deposit al acesti firme, care în urma acesteia poate îndestuli ori-ce dorințe, cumpărarea pentru consumenți, îndeosebi pentru birtași din cauza punctualei manipulari este foarte de recomandat dela aceasta firmă.

Fiecare se poate însuși convinge, că butoișul seu după cotire devine mai mic. Dacă consumentul cumpără spirt pe basa aceasta, e mai mult sau mai puțin păgubit, primind mai puțin spirt, decât plătește. Spirtul însă e scump și deja o mică diferență înseamnă o păgubire de 1/3 kgr.

Mai simțitoare — și mai mare — e paguba aceea a cumpărătorului, care o poate suferi în urma necorectei determinațiuni a cuprinsului alcoolice a spirituoasei. Aceasta nu o poate controla decât un specialist. La firma Schenker & fiu însă spirtul se vinde totdeauna după greutate și în prezența organelor de finanți.

Prin aceasta interesele cumpărătorului sunt scutite în toate direcțiunile de oare ce cumpărătorul primește în toate casurile măsura corectă și determinarea masei cumpărate prin finanți e garanță că spirtul are acel cuprins de alcool, care e arătat în socoteală.

Imprejurarea apoi, că firma cu privire la masă dă fiecărui consument la dorință îndreptare de a pute da ori-ce tărie de alcool, contribuie de-a delătura ori-ce îndoială în privința mesterării cu apă.

De aceea noi sfătuim pe ori cine: a cumpăra spirt numai după greutate și în prezența organelor de finanți, căci acesta e singurul mod de cumpărare, prin care și se apără interesele; să ne ferim de un astfel de loc de vânzare, unde la vânzare nu voiesc să facă măsurarea.

În interesul său este deci a-și acoperi trebuințele dela vechea și cunoscuta firmă de mai sus, pe care o recomandăm cu căldură.

O palmuire. Medicul turc, Dr. Djevdet beiu, atașat la ambasada otomană din Viena a palmuit zilele trecute pe ambasadorul turcesc, Mahmud Neddin. Ei trăiau de mult în dușmănie. Djevdet a fost espulsat de pe teritoriul Austro-Ungariei.

Pentru desertori. Foile din România împărtășesc, că Maiestatea Sa regele României în Inalta Sa bunăvoință, a prelungit încă până la 1 Noemvrie st. v. a. c., termenul, până la care toți desertorii se pot reîntoarce la regimentele lor, fără nici o pedeapsă.

Schimbare de profesori. Ministrul de culte a permutat pe profesorul Dr. Székely dela gimnasiul de stat din Sibiu, cercetat de atâția băieți români, la un gimnasiu din Pesta, ear' în locul lui a mutat pe profesorul din Macău Keczer Géza.

Anunț literar. O nouă ser iede schițe și foite o se apară la 1 Octomvrie v. 1903 în Brașov sub titlul de „Clupe de Repaus“, Seria II, de Sorcovă, — formând un volum elegant de circa 160 pagini.

Cuprinsul volumului este: Tata moșu. — Din amintirile unui autor român — În pământ străin. — De-ale noastre. — Deputăția mea. — Un Englez despre noi. — Popa Șandru — Precis la punct. — Foiță despre foiță. Prețul de abonament: 1 cor 60 bani. (Pentru România: 2 lei noi). Abonamentele sânt a se trimite la editorul opului: dl Virgil Onițiu director gimnasial în Brașov.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

D. S. în Or. Te rugăm a ne scrie nnele din ce ai văzut și vom publica.

S. Adresa căutată e: Dumitru Iridon, 7 avenue, Nr. 302¹/₂, Vest Homestead Pa, Nord-America.

T. Fil. în Saralevo. Pentru nrul de acum a sosit prea târziu, vom da-o în nrul viitor. Vă rugăm a trimite, ce aflați de bine pe adresa „Foaia Poporului“ Sibiu (Nagyszeben).

I. P. în Rch. Înreabă în o apotecă despre acele numiri. De altcum îți vom acrie și noi.

Maria din Câmpie. Te rugăm cu insistență a ne comunica adresa exactă a d-tale; avem să-ți scriem ceva în epistolă.

I. S. în Ar. Știm și noi cine e, dar' lasă-l la păcatele; altcum mulțumim.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul „Tipografii“ Iosif Marschall.

De vândut.

Casa din strada Orfanilor nr. 2, la care aparține o grădina mare și potrivită pentru ori-ce întreprindere se află de vânzare sub condițiuni foarte favorabile.

97 3—3

Informațiuni acolo.

Pomi

Pentru plantarea de toamnă

— Mare asortiment —

de cele mai bune soiuri pentru cultivarea în massă. Olti, pomi-tufe, pomi cu fructe de boane, tufe de decorație, acățrotunzi escelenți, noutăți de poame etc.

Să dau plante numai de calitatea cea mai bună, cu rădăcini bune și de soi veritabil garantat.

Să ia aranjarea de grădini, parcuri, grădine de poame. Informații în chestii de poame gratis.

Fischer & Comp.
școală de pomi.

Aiud (Nagy-Enyed). 89 4—4

— Cataloage gratis și franco —

P. T.

Am onoarea a împărtăși onor. public, că cu ziua de azi am preluat

prăvălia de mărfuri de modă

a dlui

R. KRASSOWSKY, strada Cisnădiei nr. 2

și o voi conduce solid mai departe.

Invit cu stimă onor. public a-și acoperi trebuințele din toți acești articli la mine, dând asigurarea, că pe stimații mei mușterii îi voi servi solid și real, cu prețuri fixe. Pentru sprijin binevoitor se roagă

Cu toată stima

St. Kabdebo.

96 3—6

Sibiu, strada Margarethen nr. 8

Schimbare de localitate.

Subscrisul îmi iau voe a aduce P. T. publicului la cunoștință, că mi-am mutat

atelierul de tâmplar

din cauza strimțorării localităților din strada Rațelor în casa mea proprie

strada Margarethen nr. 8

unde voi lucra și pe mai departe toate lucrările ce se țin de tâmplărie cu prețuri cât se poate de moderate, pe lângă un serviciu prompt și cinstit.

Mulțumind pentru încrederea arătată față de mine până acum, semnez

Cu toată stima

Emil Petruțiu, tâmplar,

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

84 4—6

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Lucrări de tâmplărie pentru clădiri și mobile.

Lucrări de tâmplărie pentru clădiri și mobile.

Avis.

Ne luăm voe a aduce la cunoștința on. public, că avem în

Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 10

O mare prăvălie de modă

în care se vînd toate soiurile de pălării de modă pentru dame, domni și copii, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Afară de aceea avem gata în deposit tot felul de articoli de modă, pe cari îi primim dela cele mai renumite fabrici din țeară și străinătate.

Pentru binevoitorul sprigin se roagă

Cu stimă

114 1-10

I. & O. Gasser.

Liferantul curtii cas. și reg. Expoziția Paris: Medalia de aur.

FERNOLLENDT

Vacs de ghete și papuci,

cel mai bun din lume, se svîntă curînd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infînțat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasso nr. 21.

102 3-26 — Se capătă în toate locurile.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru saisonul de toamnă

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Saeko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

70 10—

În atențiunea binevoitoare a cumpărătorilor de clavire.

Să recomandă prin sine însuși

Fabricatele Reinhold

și nime să nu întrelase a lua și aceea în considerare. la cumpărarea iminentă că acele fac o concurență reală, astfel nu de desconsiderat și firmele din țeară și din străinătate de cel mai bun renume vechiu, fiindcă după cum e știut un Piano Reinhold, e foarte calificat. Cât de puțină lipsă de reclame umflate au Fabricatele Reinhold, stimații interesați să binevoiască a se convinge în

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann

Sibiu, strada Urezului nr. 11,

care firmă are exclusiva reprezentanță pentru Transilvania.

Cu considerare la declarațiile lui F. Robert Reinhold care deja au apărut de repetițe ori, onor. public se ia la cunoștință, că acele instrumente Reinhold, cari nu se iau prin un mijlocitor, nu pot fi recunoscute nici din partea fabricii ca noue și de valoare deplină. Planele Reinhold se fabrică în interesul durabilității tonului totdeauna fără capsulă de ton.

F. Robert Reinhold e membru al comitetului școlar al societății fabricanților de clavire vienezi și proprietarul mai multor premii distinse de expoziții.

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann ofere întotdeauna ocaziunea și pentru cumpărare de clavire renovate, folosite, cum și de armonii de școală și orgă și se fac solid și ieftin reparaturi de tot soiul cu cunoștințe speciale și pentru mușterii privați.

118 1—

Vînzare de neguțătorie!

Neguțătoria mea

de modă, manufactură și mărfuri mărunte,

care există de mai mult de 80 ani în locul cel mai frecventat al orașului și a fost condusă de mine de 40 ani, cu cerc mare de mușterii și deposit de mărfuri bine de vîndut, cu magazin lateral mare și frumos, cu portal nou, cu contract de închiriere pe 10 ani, din cauza retragerii totale din viața de comerț, în urma adâncilor bătănețe este de vîndut din mîna liberă.

Capitalul rețerut e 20,000 cor. nu sînt de preluat nici pasive, nici pretensiuni de conturi.

C. Nedelkovits

Sibiu, Piața mare nr. 2.

100 3—

Până atunci vînd

cu prețuri foarte scăzute

← Ieftin și aduce fructe bogate! →

● Pentru economi și crescători de vite. ●

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentu toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs.

» **Regensburg**

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere 95 4-52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vînzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2 chlgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Carol Albert

negustorie de haine bărbătești
Sibiu, strada Faurilor
(casa Kessler)

se recomandă pentru pregătirea
promptă a tot felul de haine
de domni și copii. 106 2-3

Deposit bogat de stofe din
țeară și din străinătate.

Prețuri ieftine.

Condiții solide.

Mare atelier de fotografie

Hans Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltauergasse nr. 6),
(în fața hotelului „Împăratul Romanilor”).

Specialitate: Tablouri de copii, in-
stantance, de sport, precum și portrete
singulare. 111 1-26

Reproducțiuni

de platina până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier.

Despărțământ special pentru pictură de portrete.

Instrucție

in

limba franceză și engleză

precum și în 110 2-3

literatura ambelor popoare

predă d-șoara Leopoldine Knesevici.

Înștiințări verbale sau în scris se
pot face zilnic, înaintea amezii, în casa
proprie, strada Gușterii nr. 46.

Orele de instrucție se pot da, la
dorință, și în strada Cisnădiei.

Berta Ziegler

Strada Hecht nr. 28,

deschide cu 1 Oct. c.

un curs de dans, împreună •

•• cu instrucție de bon-ton.

Se vor învăța cele mai nouă dansuri,
cum sunt Lancier, Minuette, Cavote,
Magyar-kör, Valțuri de Viena etc.

La dorință se dă instrucție și
afară de casă. 105 2-3

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt. — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirtrafinade, ... pr. 10.000 Lt. Cor. 1.50

ff. 93% Spirt crud . . . . . „ „ „ „ 1.48

Soiuri de făină foarte fină producție proprie . . . . . „ „ „ 1.54

ff Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea
unui sortiment de 25 Lt. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră „ 1 —

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă
pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit Cor. I.— 112 1-52

Deschidere de prăvălie.

Avem onoare a face cunoscut P. T. . . . . piața de
aici noi cu 14 Septemvrie a. c. vom deschide o prăvălie

de confecțiuni pentru dame ♦ ♦

♦ ♦ și domni de rangul prim;

noi îngrijim aprovizionarea prăvăliei noastre personal în Viena și
Berlin și aducem lucrurile cele mai frumoase și mai nouă ne vom da
silință a face astfel de prețuri, ca să putem susținea ori-ce concurență.

Pentru numeroase vizite se roagă

Cu stimă

LUDVIG FERENCZ & COMP.

98 3-10

Strada Cisnădiei nr. 2. —

Hotel „Împăratul Romanilor“ local în colț, mai nainte Krassowsky.

Loteria

medicilor

Budapesta IV. str. Vác 17/a.

Deja pentru
1 Coroană
e posibil a câștiga
50.000 Cor.

Deja pentru
1 Coroană
e posibil a câștiga
50.000 Cor.

Câștig principal în valoare de 50.000 Cor.

Prețul unui los 1 Cor.

De oare-ce tragerea câștigurilor se face deja la începutul
lui Octomvrie și căutarea e foarte mare ne rugăm a nu în-
târzia cu cumpărarea, ci comanda se se facă după posibilitate
imediat, dar' cel mult până la

10 Octomvrie a. c.

în care zi se face tragerea.

Biroul central, al loteriei medicilor:

Budapesta, strada Vác 17/a.

Losurile se află în Sibiu în casa de bancă
Iacob Adler & Frate și afară de aceasta în toate
localitățile din provincie.